

NEWSLETTER PRAWNICZY FUNDACJI INTER VIVOS

nr 6/2024 (listopad– grudzień)

O NUMERZE:

W najnowszym numerze Newslettera Prawniczego prezentujemy Państwu, najważniejsze naszym zdaniem, zmiany wprowadzane do porządku prawnego w okresie od listopada do grudnia 2024 r.

O FUNDACJI:

Fundacja Inter Vivos z siedzibą w Warszawie jest organizacją pozarządową ukierunkowaną na udzielanie darmowej pomocy prawnej i prowadzenie nieodpłatnej mediacji. Równocześnie prowadzimy punkty nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz nieodpłatnej mediacji działające w oparciu o ustawę z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (t.j.: Dz. U. z 2021 r. poz. 945). Informacja o lokalizacji prowadzonych przez nas punktów znajduje się pod adresem:

<https://www.fundacjaiv.pl/punkty-nieodplatnej-pomocy-prawnej>

KONTAKT Z NAMI:

Tel. 575-747-146

E-mail: biuro@fundacjaiv.pl

Listowny: ul. Ratuszowa 11

03-450 Warszawa

ZMIANY W PRAWIE PRACY I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH:

Akt prawny: Ustawa z dnia 9 maja 2024 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2024 poz. 863).

Wejście w życie: 1 listopada 2024 r.

Opis zmian: ustawa wprowadza tzw. „wakacje składkowe”, które polegać będą na możliwości skorzystania przez przedsiębiorców zarejestrowanych w CEIDG, którzy w miesiącu poprzedzającym składanie wniosku zgłosili do ubezpieczenia nie więcej niż 10 ubezpieczonych, z ulgi w zakresie składki na ubezpieczenie społeczne.

Uprawnienie dotyczyć będzie sytuacji, gdzie przedsiębiorca zatrudnia maksymalnie dziewięciu pracowników/współpracowników. Należy jednak pamiętać, że zwolnienie obejmuje wyłącznie składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe przedsiębiorcy, nie dotyczy zaś zatrudnionych pracowników czy współpracowników.

Ulga ominie przedsiębiorców, którzy w poprzedzającym roku czy też w roku złożenia wniosku, w ramach stosunku pracy, wykonywali na rzecz byłego pracodawcy czynności, które obecnie wchodzą w zakres wykonywanej działalności gospodarczej na rzecz wspomnianego byłego zatrudniającego.

„Wakacje składkowe” zostały zakwalifikowane jako pomoc *de minimis*, dlatego też już w treści samego wniosku należy wskazać, czy przedsiębiorca korzystał uprzednio z pomocy publicznej, a jeżeli tak – to w jakiej formie.

Możliwość składania wniosków zostanie udostępniona już w listopadzie, dzięki czemu możliwe będzie skorzystanie z ulgi za miesiąc grudzień bieżącego roku.

Akt prawny: Ustawa z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (Dz.U. 2024 poz. 928).

Wejście w życie: 25 grudnia 2024 r.

Opis zmian: zgodnie z przepisami **wprowadzającymi ustawę o ochronie sygnalistów** większość regulacji weszła w życie z dniem 25 września 2024 r. (trzy miesiące od dnia ogłoszenia), natomiast pozostałe regulacje dotyczące procedury zgłoszeń zewnętrznych po upływie półrocznego *vacatio legis* rozpoczną obowiązywanie od dnia 25 grudnia 2024 r.

Co ważne sygnalista nie jest zobowiązany do wyczerpania ścieżki zgłoszenia wewnętrznego przed dokonaniem zgłoszenia zewnętrznego. Zgłoszenie

zewnętrzne może być dokonane ustnie lub pisemnie. Procedura zgłoszeń wewnętrznych powinna również zawierać zrozumiałe i łatwo dostępne informacje na temat dokonywania zgłoszeń zewnętrznych.

Ustawa reguluje organ właściwy do przyjęcia zgłoszenia zewnętrznego jako Rzecznika Praw Obywatelskich albo organ publiczny (może to być w zależności od sprawy np. Urząd Ochrony Danych Osobowych, Komisja Nadzoru Finansowego czy też urzędy marszałkowskie, wójtowie/burmistrzowie i prezydenci miast), chyba że sprawa dotyczy naruszenia prawa przez służby specjalne (szczegółowo określone w ustawie o ochronie sygnalistów), wtedy zgłoszenie należy kierować do Prezesa Rady Ministrów albo Ministra – Koordynatora Służb Specjalnych (jeżeli został powołany).

Rzecznik Praw Obywatelskich ustala procedurę przyjmowania zgłoszeń zewnętrznych, która określa w szczególności tryb postępowania z informacjami o naruszeniach prawa zgłoszonymi anonimowo. RPO także dokonuje wstępnej weryfikacji zgłoszenia zewnętrznego, która polega na ustaleniu, czy zgłoszenie dotyczy informacji o naruszeniu prawa, oraz zidentyfikowaniu organu publicznego właściwego do podjęcia działań następczych

ZMIANY W PRAWIE ENERGETYCZNYM:

Akt prawny: Ustawa z dnia 27 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2024 poz. 1847).

Wejście w życie: 27 grudnia 2024 r.

Opis zmian: nowelizacja wprowadza zmiany w systemie rozliczeń prosumentów net-billing, które w założeniu mają zwiększyć opłacalność inwestycji w mikroinstalacje odnawialnych źródeł energii.

Najważniejszym założeniem ustawy jest powrót do systemu rozliczeń opartego na średniej miesięcznej cenie energii elektrycznej (RCEm), dla prosumentów, którzy zaczęli wytwarzać energię przed 1 lipca 2024 roku. Ten mechanizm ma ich chronić przed niższymi, godzinowymi cenami za energię elektryczną wprowadzaną do sieci.

W ramach nowych przepisów wprowadzono możliwość przejścia ww. prosumentów na rozliczenie w oparciu o rynkową godzinową cenę energii elektrycznej (RCE), w którym ceny energii elektrycznej są uzależnione od rzeczywistej jej wartości rynkowej w danej godzinie. To rozwiązanie szczególnie opłacalne dla aktywnych prosumentów, których instalacje potrafią dostosować się do aktualnego zapotrzebowania na energię elektryczną na rynku energii. Aby skorzystać z tej formy rozliczeń, wystarczy złożyć odpowiednie oświadczenie do swojego sprzedawcy energii elektrycznej.

WAŻNE ORZECZENIA:

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2024 r., sygn. akt I CSK 3617/23

Znaczenie orzeczenia: sprawa rozpoczęła się na wniosek spółki energetycznej domagającej się stwierdzenia zasiedzenia na jej rzecz służebności przesyłu pod linią energetyczną ze słupem na prywatnej działce. Sprawą najpierw zajmował się Sąd Okręgowy w Płocku. Stwierdził on, że w tym przypadku przesłanki do nabycia służebności przesyłu spełnione są dopiero od momentu rozpoczęcia przesyłania energii za pośrednictwem instalacji, która powstała na działce. Sąd stwierdził ponadto, że spółka nie dostarczyła żadnych dokumentów potwierdzających przynajmniej protokolarny odbiór techniczny słupa, co potwierdziło, że do lipca 1988 r. instalacja nie zyskała waloru „widoczności”. Tymczasem, zgodnie zaś z art. 292 kodeksu cywilnego służebność gruntowa, a więc także służebność przesyłu, może być nabyta przez zasiedzenie (po upływie 30 lat) tylko w przypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia.

Spółka energetyczna nie zgodziła się z wyrokiem sądu okręgowego i sprawa trafiła do Sądu Najwyższego. SN nie przychylił się do jej argumentów. Stwierdził, że wejście przedsiębiorcy przesyłowego na grunt i rozpoczęcie prac przy wznoszeniu słupa energetycznego nie daje jeszcze podstaw do tego, aby utożsamić te czynności z korzystaniem z obciążonego gruntu w takim zakresie i w taki sposób, jak czyniłby to podmiot, któremu przysługuje służebność. „Do 1988 r. spółka uzyskała jedynie dostęp do nieruchomości właścicieli, a nic nie wskazywało, by korzystała ze służebności w pełnym zakresie” – podkreślił Sąd Najwyższy.

Konkludując: sam fakt, że firma weszła na czyjś grunt i zaczęła na nim wznosić słup energetyczny nie uruchamia biegu zasiedzenia służebności – wynika z orzeczenia Sądu Najwyższego. **Omawiane orzeczenie jest ważne dla**

właścicieli działek (w tym działek rolnych) zagrożonych orzeczeniem zasiedzenia służebności na rzecz firmy przesyłowej, a w konsekwencji bezpłatnym użytkowaniem.